

kaziti, aby žádané oddělení bylo povoleno, jestliže soud, uváživ pečlivě výsledek vyšetřování, nabude přesvědčení, že hodnota oddělené části nepřesahuje 50 zl. a že oddělením příslušnému knihovnímu věřiteli prohlédajíc k hodnotě, kterou zbývající knihovní těleso bude míti po vykonaném oddělení a podle účinků jeho, a vzhledem ku knihovním břemenům patrně nehrozí nižádná újma. Jinak lze námitky učiniti bezúčinnými způsobem v odst. II. vylíčeným (§§ 6, 7 a 8 cit. z.).

O tom, zdali hodnota jednotlivých oddělených částí převyšuje 50 zl., má soud i tenkrát, když by námitky v tomto směru nebyly učiněny, vyšetřování z úřední povinnosti konati a rozhodnouti. Shledá li soud, že hodnota některé oddělené části přesahuje 50 zl., staví nález tento stejně jako námitky obmýšlené oddělení. Takovýto nález doručen buď žadateli a vlastníkovi toho kterého tělesa knihovního (§ 17 cit. z.).

Nálezům o námitkách může rekusem býti odporováno ve 14 dnech po doručení. Proti rozhodnutí druhé instance není dopuštěn další prostředek právní. Rekursy, které dle ustanovení předchozího odstavce nejsou dopuštěny, má soud první instance ihned odmítnouti. Když nález nabyt moci právní, nebo jestliže námitky nebyly vzneseny, soud má vyřídit žádost za oddělení podle platných předpisů a šetře výsledků řízení předběžného. Náklady řízení tohoto nese žadatel (§ 18 cit. z.).

Oddělení statků (bonorum separatio).

Tím rozumí se oprávnění s jedné a povinnost se strany druhé, statky, jež jedinému právnímu podmětu připadnouti mají, od sebe oddělití a z nich samostatné podstaty statkové utvořiti. Naše právo zná tyto případy oddělení statků:

1. Při fideikomisech. Tu platí zásada, že vlastnictví jmění svěřenského jest rozděleno mezi čekanci a držitelem fideikomisu. Oněm přísluší jedině vrchní vlastnictví, tomuto však též vlastnictví požitků (§ 629 o. o. z.). Povaha takového rozděleného vlastnictví záleží v tom, že jednomu přísluší toliko právo k podstatě věci, druhému však vedle práva k podstatě věci ještě výlučné právo k požitkům jejím (§ 357 o. o. z.). Oddělení práva k podstatě věci od práva k požitkům nastává dílem vůlí vlastníkovou, dílem z nařízení zákona; když držitel svěřenského statku má výlučné právo na požitky statku, přihodí se případy, ve kterých nastane potřeba zjistiti objem požitků. Tento případ nastane zvláště při úmrtí držitele svěřenského statku, zvláště když dědická posloupnost v podstatu a dědická posloupnost v požitky tu jsouc jsou rozdílny, ježto ona zůstává zachována nástupcům ve svěřenství, tato pak vlastním dědicům držitelovým. Případne-li jmění volně zděditelné a fideikomisní rozdílným osobám, jest potřebí, aby se vypočetlo, kolik bezprostřední nástupce ve fideikomisu na stávajících nebo sklizených plodech, na splatných nebo došlých úrocích a stálých důchodech, na nezaplacených dluzích fideikomisu nebo z jiných důvodů od dědiců jmění zpupného pohledávati nebo jim platiti má. Takový výpočet dochází uskutečněním zřízení inventáře, kterýž při úmrtí každého držitele fideikomisu znova poříditi jest (§§ 108, 224, 225 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.) a kterýž sepisuje se ve zvláštní dílčí protokol.

2. Při inventářích sepisovaných při úmrtí držitelů duchovních obročí má se za přítomnosti zádušního kommissáře nebo jiného zřízence státní správy jmění obroční oddělití od vlastního jmění zemřelého a každé z nich sepsati do zvláštního seznamu. Při tom se má pomoci

zakládacích listin a inventáře obročního vypočísti a, je-li nutno, znalci zjistiti obnos, jenž obročí na pozůstalosti pohledávati nebo jí nahraditi má (§ 107 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.). Oddělení v tomto případě spočívá na rozlišování předmětů, jež tvoří volně zděditelné jmění obročnickovo a předmětů, jež mají zůstati při obročí. Zvláštní předpisy platí pro biskupství ve příčině oněch při bohoslužbě užívaných věcí, jež jsou věnovány náboženským výkonům. Takové věci mají zůstati při biskupství. Vyňaty jsou toliko prsteny a náprsní kříže, pak takové bohoslužebné náčiní, které biskup — pokud možno dokázati — nepořídil z peněz kostelních a kostelu nedaroval. Biskupové mají o takových věcech vésti přesné seznamy, jinak platí domněnka, že byly pořízeny ze jmění kostelního (dekr. dv. kanc. ze dne 5. března 1835 č. 4870). Podobné předpisy platí ve příčině vyšetření stavu farních budov (dv. dekr. ze dne 25. dubna 1817 č. 1332 a 30. června 1824 č. 2027 sb. z. s.), ve příčině zkoumání účtů církevních a chudinských ústavů a pokladen (dekr. dv. kanc. ze dne 17. dubna 1834 č. 6011), vyšetření a rozdělení příjmů úmrtního roku.

3. Při projednání pozůstalosti cizinců provede se oddělení ve příčině statků ve zdejší území ležících za jistých okolností tehdy, když část pozůstalosti projednává se v cizině. V takových případech zdejší úřady pozůstalostní, když státní smlouvy ničeho jiného neustanovují, mají právo tuzemskou nemovitou pozůstalost odděleně samu pro sebe projednati (§ 22 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.).

4. Oddělení stejného způsobu nastává, když zemřelý kromě volně zděditelného jmění byl ještě držitelem jmění fideikomisární substitucí stíženého (§ 26 cit. pat.).

5. Hrozí-li ze smísení jmění dědicova s jměním pozůstalostním nebezpečí, má každý věřitel pozůstalostní, odkazovník nebo neopomenutelný dědic právo před odevzdáním pozůstalosti žádati, aby pozůstalost od jmění dědicova byla oddělena, u soudu uschována neb kurátorem spravována. V takovém případě neručí dědic, třeba by se byl bezpodmínečně k pozůstalosti přihlásil, vlastním svým jměním (§ 812 o. o. z.). Za toto oddělení může žádati jen ten, kdo prokáže, že mu proti pozůstalosti pohledávka nesporná přísluší (četná rozh. nejv. s.; poslední ze dne 9. ledna 1878 časop. »Ger. Halle« 1878 č. 25). Naproti tomu nežádá se průkazu nebezpečí, protože subjektivní obava věřitelova dostačí (rozh. nej. s. sb. »Gl. U.« č. 1547, 1605, 1739, 1921, 2454, 4074, 4630).

6. Při věnu nastává oddělení jmění v případě konkursu. Byl-li na jmění manželovo za jeho živobytí vyhlášen konkurs, nemůže manželka žádati vrácení věna a vydání obvěnění, nýbrž jen pojištění proti věřitelům pro případ zrušení manželství. I jest pak oprávněna, nebyl-li vymíněn plat vdovský, žádati pojištění a tudíž oddělení věna (§ 1260 o. o. z.). Za takové pojištění může zřizovatel věna žádati hned při odevzdání jeho (§ 1245 o. o. z.). Důvod pro oddělení a pojištění záleží v tom, že podle zákona věno po smrti manželově napadá jeho manželce nebo jejím dědicům (§ 1229 o. o. z.).

7. V konkursu:

a) Oni věřitelé, kteří mají nárok na uspokojení z určitých statků dlužníka obecného (realní věřitelé), vylučují, pokud jejich pohledávky sahají, osobní věřitele ze zaplacení z těchto statků (§ 30 konk. ř.). Rovněž mají při statcích movitých majitelé zástavních pohledávek právo na od-

dělené uspokojení z těchto podstat (§ 38 konk. ř.). Stejným způsobem nastává ve příčině báňského majetku do konkursní podstaty patřícího oddělené uspokojení zvláštních horních pohledávek, z kteréžto příčiny takovéto jmění podstaty musí rovněž odděleně býti spravováno a rozděleno (§ 41 konk. ř.).

b) Ježto konkursní řízení o nemovitém jmění cizince zůstává vyhrazeno soudům státu, ve kterém jmění to se nachází (§ 61 konk. ř.), nastupuje oddělení statků, je-li tu též jmění movité, o kterém cizině řízení vyhrazeno zůstává.

c) Držba zástavních listů a dílčích dlužních úpisů poskytuje právo býti uspokojenu odděleně, pročež takové ústavy nejen v konkursu, nýbrž i při hrozícím nebezpečí musí býti do zvláštní správy dány. Ostatní věřitelé mohou vésti exekuci, jen bez ujmy tohoto práva (zák. ze dne 24. dubna 1874 č. 48 ř. z., dále ze dne 5. prosince 1877 č. 111 ř. z. a ze dne 24. dubna 1874 č. 49 ř. z.).

d) V kupeckém konkursu vyhlášeném na veřejnou nebo komanditní společnost má vyhlášení konkursu v zápětí současně další vyhlášení konkursu na jmění každého osobně ručícího společníka, při čemž o každé podstatě se koná zvláštní oddělené řízení, bez ujmy práv věřitelů, kteří jsou oprávněni dosíci uspokojení ze všech podstat (§§ 199, 200, 201 konk. ř.).

Odepis daně pozemkové při pohromách živelních.

Byl-li výnos naturalní pohromami živelními poškozen, může býti daň pozemková při kulturách hospodářských poměrně slevna resp. odepsána a sice

1. dle ustanovení zákona ze dne 23. května 1883 č. 83 ř. z. a zák. ze dne 26. června 1894 č. 139 ř. z. (viz čl. Daň pozemková) a

2. dle ustanovení zákona ze dne 12. července 1896 č. 118 ř. z. a nař. min. fin. ze dne 16. července 1896 č. 119 ř. z.

A) Kultury hospodářské.

I. Případy odpisu.

Při kulturách hospodářských nastane nárok na odepsání daně:

1. Jestliže krupobitím, ohněm, vodou nebo myšemi nebo mšicí révouou na parcelách výměry až do čtyř hektarů zničen byl alespoň čtvrtý díl naturalního výnosu parcely, na parcelách výměry větší než 4 hektary pak naturalní výnos alespoň 1 hektaru.

2. Jestliže jinými kromobyčejnými a neodvratnými udalostmi (suchem, mokrem, vymrznutím, mrazem, zhoubou hmyzovou, cizopásníky, peronosporou a oidiiem, snětí jakéhokoli druhu, námeli, polehnutím obilí atd.) bez viny držitelovy pozemkové parcely v nejmenší pod č. 1 naznačené výměře byly poškozeny a byl-li tím naturalní výnos příslušného hospodářství v takovém rozměru zničen, že onen ryzí výnos, na poškozené parcely podle operatu pozemkové daně připadající, který podle míry poškození považovati dlužno za zničený, převyšuje $\frac{1}{4}$ úhrnného ryzího výnosu vzdělaných hospodářských kultur majetku poplatníka daně pozemkové v berní obci ležícího (§ 2).

Rozeznávati jest tedy živelní pohromy, při kterých zřetel bráti jest toliko k jednotlivým parcelám a k nastalému poškození jejich výnosu, a takové pohromy, při kterých zřetel bráti jest k veškerému ryzímu výnosu hospodářství. U pohrom prvního druhu dále rozeznávati jest, jde-li